

James Lovelock: "El canvi no té aturador. L'objectiu de la humanitat és sobreviure"

Albert Punsola (/autor/albert-punsola-44)

Periodista

14/09/2010

James Lovelock (https://ca.wikipedia.org/wiki/James_Lovelock) ha vingut a Barcelona per pronunciar la conferència *Planeta Vida: Coevolució de la Terra i els seus organismes* al Saló de Cent de l'Ajuntament, convidat pel Museu de Ciències Naturals. Lovelock, de 91 anys, és conegut i reconegut mundialment per la seva teoria sobre Gaia, segons la qual la Terra és un únic sistema en el qual els diferents components -vius i no vius- interaccionen i s'influeixen mútuament; i com un tot té les seves pròpies dinàmiques. Abans de la conferència, tant davant de la premsa com d'alguns representants de la comunitat científica, Lovelock ha volgut enviar un missatge clar: la tendència a l'escalfament global és irreversible i només ens queda adaptar-nos-hi el millor possible.

El **canvi climàtic** ha estat el **tema principal** sobre el qual Lovelock ha exposat les seves opinions degut als requeriments de periodistes i col·legues científics de l'IEC (<http://www.iec.cat/activitats/entrada.asp>) amb qui ha conversat. Segons Lovelock, "no hem de fer enormes esforços per retornar el clima on era abans perquè en realitat no estem en posició de fer-ho. No en sabem prou. La nostra principal tasca de cara al futur és sobreviure. I això demanarà esforços d'adaptació a la situació que sigui més que no pas de lluita per modificar-la".

I quina serà aquesta situació? Quan es produirà? Aquestes han estat les preguntes recurrents davant les quals el científic britànic ha fet en tot moment gala de la millor tradició del seu país en el terreny del coneixement: **l'empirisme**. En aquest sentit ha manifestat que "l'augment de 5 graus és inevitable però no crec que ningú estigui en condicions de dir amb precisió quan es produirà. Podrien ser 100 anys, 200 ó 500. No podem assegurar que a final de segle, com molts donen per fet, hi haurà aquest augment, podria retardar-se".

L'explicació en la història

Lovelock ha dit que **no fa models predictius ni projectius**, remarcant que "molt sovint fallen perquè hi ha massa complexitat i no es pot preveure tot". Ha assenyalat que el seu mètode es basa en l'evidència de la història de la Terra sobre la qual hi ha diversos registres molt significatius. Seguint aquest fil argumental ha explicat que **l'escalfament de la Terra no té res de nou**: "fa 55 milions d'anys una gran quantitat de CO₂ va entrar accidentalment a l'atmosfera per causes geològiques, l'origen de les quals no coneixem i les temperatures van pujar entre 5 i 8 graus globalment; i van passar uns 200.000 anys fins que no es va tornar a refredar. No va haver-hi una gran extinció perquè tot va passar tan a poc a poc que la vida va tenir temps d'adaptar-se sobretot migrant d'unes regions a altres, com per exemple, la zona polar que gaudia de 23 graus de temperatura".

La lliçó que cal aprendre és que els canvis globals en el planeta són **processos molt lents que donarien temps a posar en marxa mecanismes d'adaptació**, si bé ha reconegut que l'acció humana ha introduït CO₂ a l'atmosfera en molta quantitat i s'ha fet molt ràpidament; i també que s'han destruït molts ecosistemes naturals que contribuirien a l'autoregulació, cosa que no va succeir en el passat.

La premissa és que el sistema Terra (Gaia) s'autoregula. A partir d'aquí, la narració de Lovelock sobre el que ha passat és diàfana: "Quan vam començar a emetre més CO₂ del compte a l'atmosfera primer la Terra va reaccionar en el sentit d'eliminar-lo però se n'ha emès tant que s'ha superat aquesta

capacitat d'eliminació. Aleshores, la resposta de la Terra, igual que fan tots els éssers vius quan no poden assumir la regulació d'una nova situació d'instabilitat, és fugir. **El planeta està fugint de l'estat en què es troba cap a una nova estabilitat que serà en conjunt uns 5 graus més càlida que l'actual situació**". La conclusió és que **som davant un procés sense aturador**.

En definitiva, la Terra -concebut com a organisme- ha patit i pateix desequilibris constants. En el passat evidentment d'origen natural i en el nostre temps amb una contribució destacada de la civilització (artificial) però en tot cas, sigui per una causa o per una altra, **el planeta posa en marxa uns mecanismes semblants als homeostàtics** que mantenen estables els éssers vius.

La nostra opció com a espècie

Davant la seva pròpia descripció de la realitat, Lovelock no vol resignació, sinó **un pensament estratègic que ens permeti sobreviure** com a espècie. Per a l'autor de la teoria Gaia, la nostra supervivència no és important només per nosaltres mateixos sinó per al conjunt del planeta, ja que "la intel·ligència humana ofereix a Gaia un futur com el que mai ha pogut tenir abans". Ha exemplificat aquesta necessitat amb l'eventualitat de l'impacte d'objectes provinents de l'espai que podria -i de fet així ha estat en altres períodes- tenir un efecte catastròfic però que gràcies a la intel·ligència pot ser evitada.

Per altra banda, Lovelock també ha tingut paraules molt crítiques per una certa **"estupidesa col·lectiva"** denominació que ha confessat que no li agrada gaire dir en públic, malgrat tot. En aquest context és quan s'ha reafirmat en alguna de les seves posicions més polèmiques com la **defensa de l'energia nuclear** enfront de les renovables, que ha jutjat estimables en determinades àrees geogràfiques però insuficients en el seu conjunt per atendre les necessitats: "Avui som totalment dependents de l'electricitat i això fa que no ens podem permetre interrupcions en el subministrament. Al nord d'Europa hem de tenir un subministrament fiable i el més fiable ara per ara és l'energia nuclear. No hi ha alternativa. Les energies renovables no poden cobrir aquest aspecte de cap manera i la crema de combustibles fòssils empitjora el problema que ja tenim", ha indicat. També ha fet una **valoració negativa de la politització dels temes ambientals** que ha contraposat a l'enfocament pragmàtic que reclama i ha recordat que, entre que es comença a discutir una qüestió i es resol, solen passar uns 40 anys.

Museus, font de coneixement

El **nou Museu de Ciències Naturals de Barcelona** (http://w110.bcn.cat/V65/Home/V65XMLHomeLinkPI/0,4555,418159056_1129063003_1,00.html) que s'ubicarà a l'edifici triangular del Fòrum -L'Edifici Blau- té una relació directa amb James Lovelock. **L'exposició permanent del museu, Planeta vida, tindrà com a eix principal la teoria de Gaia** en què el visitant podrà explorar la Terra des dels inicis, durant la seva evolució, i també veure'n el seu estat actual des d'aquesta perspectiva científica. L'objectiu és que aquest museu, que obrirà el 2011, sigui un espai molt innovador i de referència. Lovelock s'ha mostrat molt satisfet d'haver contribuït a l'exposició i ha recordat que ell, de nen, va aprendre més en les visites als museus científics de Londres que en cap altre lloc. El científic britànic ha dit amb rotunditat que estava absolutament segur que "el futur museu de Barcelona es convertirà en un dels més importants del món".

Lovelock ha deixat la impressió de ser una persona amb una gran lucidesa que és capaç de distanciar-se de tot per agafar la perspectiva adequada. Així, referint-se a les crítiques fetes per algunes publicacions científiques a alguns dels seus postulats, ha dit que no el preocupaven gaire, tenint en compte que **la ciència consistia precisament en avançar a partir dels errors**. Malgrat sostenir repetidament que l'adaptació al canvi climàtic és el camí no va descartar "si les coses van molt malament" actuar en el camp de la **geoenginyeria** (manipulació del clima de la Terra segons diverses tècniques i mètodes) per acabar dient -no sense un punt d'ironia- que tampoc calia confiar-hi plenament.

Per algunes declaracions recents sobre la incertesa del futur de la humanitat, Lovelock ha estat titllat de catastrofista. En aquesta visita a Barcelona no ha negat que "és raonable esperar en algun moment en el futur que la terra sigui un lloc molt diferent al que és ara, on no hi haurà tanta població com ara". Tanmateix ha volgut recordar que "en altres canvis climàtics del passat és possible que haguessin quedat al planeta com a màxim uns 20.000 humans i nosaltres ja som supervivents, en el sentit que som els descendents d'aquells supervivents del passat".

Etiquetes: [Canvi Climàtic](#) (/etiquetes/canvi-climatic)

[Món](#) (/etiquetes/mon)

Share 0

Tuit

 (<https://plus.google.com/share?url=https%3A//www.sostenible.cat/noticia/james-lovelock-el-canvi-no-te-aturador-lobjectiu-de-la-humanitat-es-sobreviure-0>)

 (<https://www.sostenible.cat/print/noticia/james-lovelock-el-canvi-no-te-aturador-lobjectiu-de-la-humanitat-es-sobreviure-0>)

Relacionats

Entrevista

Yunus Arian: "No és la fi del món si un govern nacional abandona els seus compromisos amb el clima"
(/entrevista/yunus-arikan-no-es-la-fi-del-mon-si-un-govern-nacional-abandona-els-seus-compromisos-amb)

Entrevista a YUNUS ARIKAN

Yunus Arian és cap de polítiques globals d'ICLEI-local governments for sustainability. Aquesta entitat, amb més de 1.500 membres ha estat veu dels governs locals i regionals a la COP25. Arian, ens recorda a l'entrevista que vivim a un món urbà i que no s'aconseguirà res sense adonar-se'n de la potència dels actors urbans, i destaca que per fi estem entenent que el finançament per l'acció climàtica ha d'arribar a les ciutats. Ha volgut també enviar un missatge clar des del món local, l'esperança que els nous plans nacionals de mitigació siguin més ambiciosos i tinguin en compte als governs locals.

Notícia

Laura Zúñiga Càceres: "L'assassinat de la meva mare va ser un femicidi polític i territorial" (/noticia/laura-zuniga-caceres-lassassinat-de-la-meva-mare-va-ser-un-femicidi-politic-i-territorial)

Laura Zúñiga Càceres assisteix a la Cimera Social del Clima

#LauraZuñiga #BertaCaceres #CumbreSo...

Berta Càceres va ser assassinada al 2016 pel seu compromís amb la defensa del territori de la comunitat [lenca](https://ca.wikipedia.org/wiki/Lenca) (<https://ca.wikipedia.org/wiki/Lenca>), a Hondures. I s'ha convertit en un símbol dels més de 1.500 activistes ambientals que han sigut assassinats en els últims 15 anys. La seva filla, Laura Zúñiga Càceres, va assistir a la Cimera Social pel Clima, el passat 11 de diciembre 2019 per explicar quina és la realitat del que està passant a Hondures i l'assassinat de la seva mare com un femicidi polític i territorial.

Butlletí

Correu electrònic *

Subscriu

[Enviaments anteriors \(/newsletter/sostenible\)](/newsletter/sostenible)

(/)

Revista de la **xarxa** de ciutats
i pobles cap a la sostenibilitat

(<http://www.diba.cat>)

Arxiu (/arxiu)

Continguts per categoria (/tagclouds/chunk/3)

Continguts per etiqueta (/tagclouds/chunk/1)

Continguts per municipi (/tagclouds/chunk/2)

Avís legal (<http://www.diba.cat/avislegal>)

Contacte (/formulari/contacte)

RSS (<https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=>)

(<https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888>)

(<http://www.twitter.com/xarxasost>)

(<http://youtube.com/xarxasost>)

([rss.xml](#))